

TIPOLOGIA DE SERVEIS I RECURSOS PROGRAMA D'ATENCIÓ A PERSONES SENSE SOSTRE

7 Juliol 2009

I JORNADA TÈCNICA XARXA D'ATENCIÓ A PERSONES SENSE SOSTRE

Carme Fortea Busquets
Departament de Persones Vulnerables
Direcció d'Acció Social

CARACTERÍSTIQUES DEL COLLECTIU

- **A les pròpies dels sense sostre** : inexistència vivenda o greu inestabilitat, pràctica itinerància, desvinculació món laboral, pocs o nuls ingressos, relacions familiars i socials dèbils o inexistents, cura personal feble, no reconeixement de la situació, poca capacitat per sortir-se'n, sense demanda d'atenció, i en alguns casos amb presència de malalties: drogodependència, malaltia mental i orgàniques cròniques.
- **S'afegeix:**
 - no accés o accés amb dificultats a la xarxa sanitària, estan desvinculats per voluntat pròpia o per rebuig de la xarxa.
 - dificultats de coneixement del volum real de sense sostre malalts mentals, no hi ha diagnòstics.
 - dificultat de vinculació a la xarxa social.
 - presència de malaltia mental sovint relacionada amb drogodependència i malalties orgàniques cròniques.
 - col·lectiu en volum no molt nombrós però amb impacte tant en l'entorn com per la complexitat d'abordatge.
 - increment de població immigrant en situació irregular.

ORGANITZACIÓ MUNICIPAL EN SENSE SOSTRE

- Àmbit d'actuació tota la ciutat. No sectoritzat, ni descentralitzat.
- Distribució de serveis en el territori equilibrada.
- Estreta relació amb els districtes . Coordinació.
- Plantejament d'intervenció proactiva.
- Intervenció a la ciutat de manera coordinada amb el teixit social. Xarxa d'atenció a persones sense sostre.

TIPOLOGIA DE SERVEIS I RECURSOS SOCIALS D'ATENCIÓ A PERSONES SENSE SOSTRE

- Equips d'atenció i intervenció:
 - Equips de detecció i atenció a carrer
 - Equips de primera atenció i tractament social (css sense sostre)
- Serveis acolliment residencial temporal:
 - Centres residencials Primera acollida (accés directe, primer contacte, estada curta fins a 3 mesos)
 - Centres residencials de mínim requeriment o Atencions Bàsiques (poc grau exigència entrada, crònics, refracàris, l'accés és derivació, de mitja estada 6 mesos a 1 any)
 - Centres residencials inserció (major grau exigència i compromís, accés per derivació, recuperació autonomia, curta i mitja estada 3 mesos a 1 any)
 - Hostals i pensions (accés per derivació, cobertura descans nocturn, processos en fase inicial, curta i mitja estada)

TIPOLOGIA DE SERVEIS I RECURSOS SOCIALS D'ATENCIÓ A PERSONES SENSE SOSTRE

- Servei d'Habitatges d'inclusió amb suport socioeducatiu:
 - recurs transitori de mitja estada 6 mesos a un any, accés per derivació.
- Servei d'Acolliment diürn:
 - Centre de Dia: centre d'estada diürna per realitzar activitats programades i ser punt de trobada, sense límit en l'estada.
 - Altres serveis diürns:
 - alimentació
 - higiene i canvi de roba
 - consigna
 - servei de comunicació
- Serveis de suport:
 - inserció socio-laboral
 - accés habitatge
 - prestacions econòmiques
- Serveis d'informació i orientació.

PRESENTACIÓ PROGRAMA D'INTERVENCIÓ INTERDISCIPLINAR AMB POBLACIÓ SENSE SOSTRE I MALALTIA MENTAL

7 Juliol 2009

I JORNADA TÈCNICA XARXA D'ATENCIÓ A PERSONES SENSE SOSTRE

Mercè Barrau Grau
Salut mental
Consorci de Sanitari de Barcelona

Carme Fortea Busquets
Departament de Persones Vulnerables
Direcció d'Acció Social

ORÍGENS DEL PROGRAMA INTERDISCIPLINAR

- 1998 es realitza el primer estudi BCN sobre la salut de la població sense sostre (Ajuntament de Barcelona/Agència de salut Pública).
- Es parlava de la presència d'un 40% de transtorn lleu i sever en població sense sostre.(Actualització dades salut estudi salut Sant Joan de Déu 2008).
- En el 1999 es va posar en marxa un programa d'atenció sanitària amb persones sense sostre i problemes de malaltia mental, en col.laboració amb el Consorci sanitari de BCN.
- Aquest programa contemplava la figura d'un psiquiatra en dos centres : Can Planas i el centre obert ARRELS.

PROGRAMA INTERDISCIPLINAR ACTUAL

INICIAT març 2007

“Millorar l’atenció de les persones sense sostre amb malaltia mental (TMS) a través d’una intervenció coordinada entre professionals de la xarxa de salut i de la xarxa social”

Objectius:

- Detectar i atendre població sense sostre a carrer amb indicis de malaltia mental diagnosticada o no
- Facilitar els ingressos involuntaris de persones a carrer en situació de crisi o molt vulnerables
- Donar continuïtat i incrementar l’atenció psiquiàtrica en centres residencials i de dia de la xarxa d’atenció a persones sense sostre.
- Vincular aquestes persones a recursos de salut mental tant sanitaris com residencials específics (ICASS).
- Seguir de manera coordinada i interdisciplinària l’atenció d’aquest col·lectiu. Itinerari personalitzat.

PROGRAMA INTERDISCIPLINAR ACTUAL

Estratègia i serveis:

- Creació d'una comissió de seguiment del projecte i gestió de casos.
- Consorci Sanitari de Barcelona assumeix:
 - creació d'un equip psiquiàtric ESMeSS (equip salut mental per a persones sense sostre) format per 3 psiquiatres, 2 infermers psiquiatria, 3 PSI i 1 administrativa)
 - establiment de centre psiquiàtric de preferència, tot i mantenir-se la vinculació territorial en cas de ja existir. Aquest centre és Centre Forum de l'Hospital de Mar i Sant Joan de Déu Serveis de salut mental Sant Boi.
 - dotació de 4 places de subaguts a Policlínica Ntra. Sra. Mercè, a banda del circuit habitual de subaguts.
- Serveis socials municipals i d'entitats:
 - col.laboració dels professionals de cadascun dels serveis per facilitar la intervenció de l'equip ESMeSS en els serveis
 - Cessió d'espais i material en els centres on intervé ESMeSS
 - Coordinació dels professionals dels serveis socials per a sense sostre amb els professionals dels agents de salut del programa

RECURSOS SANITARIS PER A SENSE SOSTRE

ESMeSS (Equip de salut mental per a persones sense sostre)

ATENCIÓ URGENT

Hospitals generals de Barcelona (HOSPITAL CLÍNIC, HOSPITAL DEL MAR, HOSPITAL SANT PAU, HOSPITAL VALL D' HEBRO, CENTRE FORUM

UNITATS D' AGUTS

CENTRE FORUM

UNITAT DE SUBAGUTS

UNITAT DE SUBAGUTS de SJD-SSMENTAL
PSICOCLINICA NTRA SRA DE LA MERCE (Malats Mentals amb algun component neurològic degut a drogues, alcohol, traumes cerebrals etc)

LLARGA ESTADA

ADP
SERPI

TRANSPORT SANITARI

TRANSPORT URGENT
TRANSPORT PROGRAMAT

RECURSOS SANITARIS PER A SENSE SOSTRE

COORDINACIÓ AMB SERVEIS SOCIALS PER PERSONES AMB PROBLEMÀTICA SOCIAL DERIVADA DE LA MALALTIA MENTAL

RESIDÈNCIES , CLUB SOCIALS ,CENTRES DE DIA , PISOS ASSISTITS CENTRES ESPECIALS DE TREBALL, etc.

COORDINACIÓ AMB EL DEPARTAMENT DE JUSTICIA

MESURES ALTERNATIVES

MALALT INTEGRAT A LA XARXA NORMALITZADA

TOTS ELS RECURSOS COMUNITARIS DE LA XARXA GENERAL DE SALUT MENTAL

ASSIGNATURA PENDENT

INVOLUCRAR A TOTES LES ADMINISTRACIONES EN EL TEMA, PER PODER TRACTAR EL MALALT D'UNA FORMA INTEGRAL

PROGRAMA INTERDISCIPLINAR ACTUAL

On intervé l'equip ESMeSS:

A petició dels professionals se serveis socials sense sostre. Inici

- A carrer en tots els districtes de la ciutat coordinat amb l'equip de SIS carrer i equip carrer d'Arrels.
- En el servei de SIS Tractament en casos de persones en hostals.
- En centres de dia:
 - Centre obert ARRELS
 - Centre dia Poblesec a demanda segons casos
- En els centres residencials de:
 - Centre integral Meridiana
 - Centre Integral Horta
 - Centre d'inserció Can Planas
 - Centre sta Lluïsa de Marillach
 - Centre Sant Joan de Déu
 - Centres de primera acollida a demanda segons casos: Zona Franca, Marie Curi i Cister.

DADES

- **Persones ateses :**

 - 2007-- 265 persones

 - 2008-- 267 persones

- **74% homes**

- **Edats compreses entre 41 i 60 anys**

- **Nacionalitat espanyola 70,85%**

- **Estudis primaris 41%**

- **Trastorns esquizofrènics i trastorns d'ús de substàncies**

- **25% han estat derivats a recursos drogues o CMAS**

- **23 hospitalitzacions**

- **6 ingressos a residències de salut mental ICASS**

AVENÇOS I REPTES DE FUTUR

•Avenços:

- Millor atenció i major grau de coneixement conjunt de la població sense sostre
- Ingressos involuntaris gestionats amb major celeritat. Acord amb 061
- Establiment d'acords de col.laboració entre ambdues xarxes (treball quotidià, coneixement recursos,..)
- Major presència del col.lectiu en la xarxa de salut
- Accés directe a través ESMeSS a recursos residencials de llarga estada (ICASS)

AVENÇOS I REPTES DE FUTUR

• Reptes:

- Incloure tots els perfils de malalts mentals, actualment només s'inclou TMS
- Incloure tots els serveis de la xarxa d'atenció social.
- Millorar treball interdisciplinar, ara és incipient (cal superar diferències de criteri, formes abordatge i visions parcials des de cada sector). Millorar gestió de casos.
- Millorar circuits de funcionament i protocols
- Millorar accés del col·lectiu a recursos residencials de llarga estada.
- Millorar la coordinació inter i intrainstitucional: Sanitat, Acció Social i Ciutadania, Jutjats incapacitacions i les forces de seguretat
- Millorar atenció col·lectiu sense sostre i en especial el malalt mental des de tots els àmbits, en especial garantint la igualtat en l'accés i permanència en la xarxa sanitària.
- Promoure formació conjunta.